

Általános indokolás

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A törvényjavaslat célja, hogy létrehozza a határ menti ingázók adatbázisát.

Részletes indokolás

1. §

A rendőrség a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) szóló, 2016. március 9-i (EU) 2016/399 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: Schengeni határ-ellenőrzési kódex) 20. cikk (1) bekezdése és VII. melléklet 5. pontja teszi lehetővé a hagyományos határforgalom-ellenőrzést mellőző határátléptetést. Azok a határ menti ingázók, akiket az azonos határátkelőhelyen történő gyakori határ-átlépés miatt a határőrök jól ismernek, és akikre vonatkozóan – kezdeti ellenőrzés alapján – a SIS-ben vagy valamely nemzeti adatállományban nem adtak ki figyelmeztető jelzést, csak szűrőpróbaszerű ellenőrzéseknek kell alávetni annak vizsgálatára, hogy rendelkeznek-e érvényes, a határátlépésre feljogosító okmánnyal és teljesítik-e a szükséges beutazási feltételeket. Ezeket a személyeket időről időre váratlanul, rendszertelen időközökben alapos ellenőrzésnek kell alávetni.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) módosításának célja, hogy megteremtse egy új, a rendszeresen határt átlépők, vagyis a határ menti ingázó személyek külön adatbázisát. Ennek keretében meghatározásra kerül a határ menti ingázókra vonatkozó adatkezelés célja, a kezelendő adatok köre, az adatkezelés időtartama és az adatbázisból történő adatszolgáltatás szabálya. Az adatbázis létrehozásának célja a határ menti ingázó személyek gyorsabb és gördülékenyebb ellenőrzése, az adatbázis ugyanis azáltal, hogy az arcképmás adat is rögzítésre kerül benne, lehetőséget biztosít a személyek arcképalapú azonosítására. Az adatbázisban való szereplés feltételei fennállásának, valamint a tartózkodási engedéllyel nem rendelkező harmadik országbeli állampolgárok tartózkodási napjainak ellenőrzése érdekében a határátlépések irányát és időpontját a határátlépéstől számított 180 napig szükséges tárolni.

A foglalkoztató előzetesen tájékoztathatja a rendőrséget arról, hogy az általa meghatározott munkavállalók az adatbázisba való felvételüket fogják jelezni a határon, amely elősegíti a rendőrség felkészülését az ezzel összefüggő feladatok (pl. arcképmás-felvétel készítés) ellátására. A foglalkoztató által átadott adatokat a rendőrség az átadástól számított 60 napig kezeli.

A határ menti ingázók könnyített (gyorsított) határátlépését a Schengeni határ-ellenőrzési kódex teszi lehetővé, de ha az adatbázisban az utas nem szerepel, az önmagában nem gátolja meg a határátlépést (az általános rendben történik meg a határátléptetés). Ennél fogva az adatbázisba való bekerülés, illetve az onnan való törlés nem közigazgatási hatósági ügy, az adatbázis a határátlépés egyszerűsítését és gyorsítását szolgálja.

Az adatbázisba való bekerülés, illetve az onnan való kikerülés nem minősül rendőri intézkedésnek sem, az adatbázis – a határátlépés gyorsítása mellett – ugyanis az útlevélező munkáját segíti, amely a Schengeni határ-ellenőrzési kódex alkalmazását, előírásainak betartását jelenti.

Tekintettel arra, hogy a határ menti ingázók könnyített határátlépését a Schengeni határ-ellenőrzési kódex teszi lehetővé, az adatbázissal összefüggő cselekmények jogalapja is a Schengeni határ-ellenőrzési kódex a „klasszikus” határátlépés folyamatához hasonlóan.

2. §, 4. §

A belügyi feladatellátás hatékonyságát támogató és a kapcsolati erőszak elleni küzdelmet erősítő törvények módosításáról szóló 2025. évi XXXV. törvény 5. §-a 2026. március 1-től megteremtette az előzetes időpontfoglaló rendszer létrehozásához szükséges adatkezelési szabályokat az Rtv. határrendészeti adatkezelési szabályozásában.

A határ menti ingázók adatbázisával kapcsolatos szabályozás azonban az Rtv. ugyanazon §-át érinti, de korábbi hatályba lépési időponttal. Erre tekintettel a módosítás célja az előzetes időpontfoglaló rendszerrel összefüggő, már kihirdetett rendelkezések változatlan tartalommal történő újra-megállapítása.

Ezzel párhuzamosan pedig rendelkezni kell arról, hogy *a belügyi feladatellátás hatékonyságát támogató és a kapcsolati erőszak elleni küzdelmet erősítő törvények módosításáról szóló 2025. évi XXXV. törvény 5. §-a* nem lép hatályba.

3. §

A határ menti ingázás céljából igénybe vehető határátkelőhelyeket, az adatbázisba való bekerülés, az onnan való törlés, és az adatbázisban elvégzett ellenőrzés szabályait a Kormány rendeletben állapítja meg.

5. §

Hatályba léptető rendelkezés. Az államhatárról szóló törvény szerinti előzetes időpontfoglaló rendszerrel összefüggő törvényi szabályokat *a belügyi feladatellátás hatékonyságát támogató és a kapcsolati erőszak elleni küzdelmet erősítő törvények módosításáról szóló 2025. évi XXXV. törvény 5. §-a* már meghatározta, 2026. március 1-jei hatályba lépési időponttal, erre tekintettel szükséges az eltérő hatályba lépési időpont rögzítése.

6. §

Jogharmonizációs záradék